

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) เพื่อศึกษาผลของการให้ข้อมูลย้อนกลับและความรู้ต่อการใช้อุปกรณ์ป้องกันของพยาบาลในแผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลกำแพงเพชร ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงตุลาคม พ.ศ. 2542 ประชากรที่ศึกษาคือพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลกำแพงเพชร จำนวน 27 คน แบ่งประชากรที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มตามหอผู้ป่วย ซึ่งประชากรในแต่ละหอผู้ป่วยมีความคล้ายคลึงกันในด้านอายุ การศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย และสัปดาห์หอผู้ป่วยเพื่อจัดประชากรเข้ากลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยกลุ่มควบคุม คือพยาบาลที่ปฏิบัติงานอยู่ที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง จำนวน 13 คน และกลุ่มทดลอง คือพยาบาลที่ปฏิบัติงานอยู่ที่หอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย จำนวน 14 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับและความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ป้องกัน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไป และข้อคำถามเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ป้องกัน และแบบบันทึกการสังเกตการใช้อุปกรณ์ป้องกัน ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.8 หากความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการทดสอบซ้ำ ใช้ระยะเวลาห่างกัน 1 สัปดาห์ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9 และความเชื่อมั่นของแบบบันทึกของการสังเกตได้เท่ากับ 1 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสังเกตพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันก่อนให้ข้อมูลย้อนกลับและความรู้ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง แล้วให้กลุ่มควบคุมดำเนินการตามปกติ ส่วนกลุ่มทดลองจะได้รับการให้ข้อมูลย้อนกลับและความรู้ จากนั้นจึงทำการสังเกตพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันภายหลังการให้ข้อมูลย้อนกลับและความรู้ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติ t-test และเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ ANCOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันของพยาบาล ภายหลังจากทดลองแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. พฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันของพยาบาลในกลุ่มทดลอง แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ถึงแม้ว่าพฤติกรรมโดยรวมจะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในรายละเอียดของพฤติกรรมบางอย่างที่ยังเป็นปัญหา ได้แก่ การไม่ล้างมือก่อนปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล และการไม่ใช้แว่นตาขณะดูแลคนไข้ นอกจากนี้การใช้ผ้าปิดปาก-จมูกขณะดูแลคนไข้ยังพบว่ามีการใช้้น้อยมาก ซึ่งจำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขต่อไป เนื่องจากข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามพบว่าประชากรทั้งสองกลุ่มมีการสัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่งขณะดูแลคนไข้สูง โดยในประชากรกลุ่มควบคุมพบสูงเป็นอันดับ 1 ของการสัมผัสเลือดหรือสารคัดหลั่งจากการปฏิบัติกิจกรรมที่สอบถาม คิดเป็นร้อยละ 38.5 และประชากรกลุ่มทดลองพบสูงเป็นอันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 42.8 (ตารางที่ 4)

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลา จึงทำให้ไม่สามารถศึกษาถึงความคงอยู่ของการให้ข้อมูลย้อนกลับและความรู้
2. การให้ความรู้แก่ประชากรที่ศึกษาซึ่งไม่มีรายละเอียดถึงผลเสียของบางกิจกรรมอย่างชัดเจนและเพียงพอ ได้แก่ การล้างมือก่อนปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล การใช้แว่นตา และการใช้ผ้าปิดปาก-จมูก ดังนั้นภายหลังจากทดลองจึงพบประชากรในกลุ่มทดลองมีการปฏิบัติที่ไม่แตกต่างจากก่อนการทดลอง
3. ประชากรกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันในพฤติกรรมการใช้อุปกรณ์ป้องกันในระยะก่อนทำการทดลอง แต่ผู้วิจัยได้พยายามนำสถิติมาใช้ควบคุม

ประโยชน์ที่ได้รับจากวิจัย

1. พยาบาลในแผนกอายุรกรรมของโรงพยาบาล มีการใช้อุปกรณ์ป้องกันได้ถูกต้องตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดโอกาสเสี่ยงของการติดเชื้อจากพยาบาลสู่ผู้ป่วยและจากผู้ป่วยสู่ผู้ป่วยได้
2. ได้แนวทางในการให้ข้อมูลย้อนกลับและความรู้ ซึ่งบุคลากรพยาบาลอาจนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาลอื่น ๆ หรือในแผนกอื่น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

หัวหน้าทีมพยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วย ควรนำแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับ และความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ป้องกัน ไปใช้กระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรในทีมพยาบาลมีการใช้อุปกรณ์การป้องกันอย่างถูกต้องตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ

2. ด้านการบริหารการพยาบาล

ผู้บริหารทางการพยาบาลควรนำแนวทางในการให้ข้อมูลย้อนกลับและความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ป้องกัน ไปใช้กระตุ้นและส่งเสริมให้พยาบาลในหน่วยงานอื่น ๆ หรือโรงพยาบาลอื่น ๆ มีการใช้อุปกรณ์ป้องกันอย่างถูกต้องตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ

3. ด้านการศึกษาการพยาบาล

ผู้ที่มีหน้าที่ดูแลนักศึกษาพยาบาลควรนำแนวทางการให้ข้อมูลย้อนกลับและการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์ป้องกันไปกระตุ้นและส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลมีการใช้ อุปกรณ์ป้องกันอย่างถูกต้องตามหลักการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการให้ข้อมูลย้อนกลับและความรู้ต่อการปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ด้านการพยาบาล และการให้ข้อมูลย้อนกลับและความรู้เป็นกลุ่มหรือโดยผู้ร่วมงาน
2. ควรมีการศึกษาติดตามผลของการคงอยู่ในการให้ข้อมูลย้อนกลับและความรู้ของพยาบาลเมื่อเวลาผ่านไป 2 เดือน 4 เดือน หรือ 6 เดือน
3. ควรมีการปรับการให้ความรู้ให้มีความครอบคลุมมากกว่านี้ และเพิ่มจำนวนประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างให้มากกว่านี้